

Etický kódex

Transparency International Slovensko (TIS)

Poslanie

Poslaním TIS je znižovať korupciu a zvyšovať transparentnosť inštitúcií na Slovensku. Sledujeme mocných, presadzujeme riešenia a zapájame ľudí do verejnej kontroly.

Vízia

Slovensko a svet so zodpovednými osobnosťami (lídrami) a otvorenými inštitúciami bez korupcie.

Hodnoty

- Transparentnosť,
- Dodržiavanie pravidiel,
- Osobná zodpovednosť a odvaha,
- Účasť ľudí na správe vecí verejných,
- Efektívnosť využitia verejných zdrojov.

Všeobecné pravidlá a postupy

Zamestnanci a spolupracovníci TIS (ďalej pracovníci TIS) ako aj členovia Správnej rady sa riadia všeobecnými [globálnymi pravidlami Transparency International](#) týkajúcimi sa etického správania a hodnôt. Sú povinní správať sa v súlade s hodnotami TIS tak v práci ako aj v súkromnom živote.

TIS sa zaväzuje vytvárať pracovné podmienky bez obťažovania na základe rasy, etnicity, pôvodu, farby pleti, náboženstva, pohlavia, sexuálnej orientácie, veku, zdravotného postihnutia a akýchkoľvek iných základov diskriminácie, na ktoré sa vzťahuje platná legislatíva.

V podmienkach TIS sú bližšie upravené nasledovné oblasti:

Zverejňovanie a komunikácia

- Výsledky svojej práce, vrátane podrobných podkladových dát, zverejňuje TIS v čo najväčšej možnej miere, čím podporuje kredibilitu svojich záverov a umožňuje verejnosti kontrolu zistení. Ak majú podkladové dáta dôverný charakter a nie je možné ich zverejniť, poskytuje TIS aspoň podrobný popis štruktúry dát a/alebo vzorku anonymizovaných dát.
- Mená všetkých sponzorov a darcov (pri individuálnych darcoch od tisíc eur za kalendárny rok) zverejňuje TIS na svojej webovej stránke, v tlačových správach či publikáciách k projektom, a sumárne za rok vo výročnej správe. TIS neposkytne žiadnemu z darcov právo zasahovať do či editovať výsledky výskumu.

- Finančné účtovné závierky sú každý rok auditované a zverejňované na webstránke TIS spolu s výročnou správou popisujúcou dosiahnuté výsledky, a to najneskôr do 1. júla nasledujúceho roka.
- Pri investigatívnej práci dodržiavajú pracovníci TIS etické pravidlá typické pre žurnalistiku – dôsledné citovanie cudzích zdrojov, preverovanie tvrdení, nestrannosť, dôraz na fakty.
- Pracovníci TIS chránia anonymitu svojich zdrojov pri rozkrývaní korupcie.
- Na otázky o svojom financovaní či práci odpovedajú pracovníci TIS každému. Naopak pri zverejňovaní výsledkov svojej práce a zdieľaní názorov prednostne komunikujú s médiami, ktoré dodržiavajú novinárske štandardy a etiku.
- Pracovníci TIS pri verejnej komunikácii mimo pracovnej činnosti dbajú na to, aby ich vyjadrovanie (vrátane sociálnych médií) nebolo v rozpore s hodnotami TIS.

Prijímanie darov, grantov

- TIS sa neuchádza o granty, respektíve si vyhradzuje neprijímať finančné či nefinančné dary od organizácií či podporovateľov, ktorých doterajšia činnosť či reputácia nie sú v súlade s hodnotami TIS, prípadne vytvárajú pre TIS neakceptovateľný konflikt záujmov (darca a predmet výskumu sú v priamom konflikte záujmov).
- TIS sa snaží diverzifikovať svoje príjmy tak, aby minimalizovala vznik konfliktov záujmov a zároveň čo najviac znižovala závislosť od veľkých donorov.
- Pracovníci TIS neprijímajú (a ani nevyžadujú) žiadne osobné dary či výhody s výnimkou bežných spoločenských, resp. reprezentačných darov v obvyklej hodnote do 40 eur (pracovné obedy, drobné reklamné a propagačné predmety a podobne). Výnimkou sú aj organizátormi platené vzdelávacie semináre či konferencie, pričom tieto služobné cesty musia byť schválené riaditeľom.
- Všetky ostatné dary budú vrátené darcovi, alebo, ak to nie je možné, stanú sa majetkom TIS.

Konflikt záujmov pri práci

- Pracovník TIS nemôže byť zároveň členom politickej strany či súčasťou tímu akejkoľvek politickej kampane, ani jej aktívnym podporovateľom.
- Pri svojej súkromnej občianskej angažovanosti (podpisovanie petícií, účasť na protestoch a kampaniach, verejné vyjadrovanie názorov) dbá na to, aby ako pracovník TIS nekonal v rozpore s jej hodnotami a dobrým menom.
- Ak sa pri investigatívnej práci, hodnotení, či spolupráci pracovník TIS venuje osobe, firme či inštitúcii, pre ktorú sám pracoval, či aktuálne pracuje jeho/jej blízka osoba, alebo k nej má iný konflikt záujmov, oznámi to bezodkladne riaditeľovi.
- Pracovník TIS môže zadávať zákazku svojim blízkym len po prieskume trhu, keď neexistuje lepšia alternatíva, a len so súhlasom riaditeľa.
- Ak pracovník TIS vo svojich súkromných aktivitách podáva žiadosti o grant či dotáciu v rovnakej výzve, v ktorej si dáva žiadosť aj TIS, bezodkladne to oznámi riaditeľovi.
- Podobne oznámi prípad, ak sa sám/sama uchádza o verejnú zákazku.

- Externú prácu pre iné organizácie v témach blízkyh projektom TIS môže pracovník TIS robiť len so súhlasom riaditeľa (napríklad práca pre konkurenčné mimovládne organizácie, pre štátne organizácie či pre súkromný sektor).
- Pri každej situácii konfliktu záujmov riaditeľ TIS rozhoduje o opatreniach, ktoré oznámený konflikt záujmov minimalizujú alebo úplne odstránia (napr. presunom pracovníka na inú tému).
- Ak sa konflikt záujmov týka riaditeľa, oznámi ho bezodkladne tak zamestnancom ako aj členom Správnej rady, ktorí rozhodnú o prijatých opatreniach.

Externé aktivity, príjmy za prednášky, články, ceny

- Externé aktivity – platená či neplatená spolupráca s inými inštitúciami - v kapacite pracovníkov TIS podlieha schváleniu riaditeľa. V prípade riaditeľa podlieha schváleniu Správnej rady.
- Príjmy, ktoré pracovníci získajú od externých subjektov za výkon práce v TIS (odmena za prednášky, články v médiách, ocenenia za pracovný výstup, a podobne) musia byť nahlásené riaditeľovi, ktorý rozhodne o ich využití. Spravidla sa zarátajú do celkového vyplateného príjmu zamestnanca. V prípade odmien, ktoré presahujú pravidelný mesačný príjem zamestnanca, sa tie stávajú príjmom TIS a o ich rozdelení rozhoduje riaditeľ.

Správa majetku TIS

- Pracovníci TIS sa k majetku správajú so zodpovedajúcou starostlivosťou.
- Heslá k databázam plateným alebo darovaným pre TIS nesmú byť bez rozhodnutia riaditeľa poskytnuté tretím osobám.
- V prípade straty či poškodenia majetku TIS je pracovník povinný uhradiť škodu na majetku podľa Zákonníku práce (3-násobok mesačného platu v prípade nedbanlivosti).
- Po odchode z TIS sa jej bývalí pracovníci zdržia zverejňovania interných informácií, a to najmä projektových zadaní a grantových žiadostí, finančného a fundraisingového know-how, ako aj iných strategických plánov.

Špecifické ustanovenia pre členov Správnej rady

- Členovia Správnej rady TIS nie sú za svoju činnosť platení. Vo výnimočných prípadoch, notifikovaných Správnou radou, môžu byť za projektovú prácu pre TIS odmenení, ak sú vďaka svojej odbornosti a dostupnosti jedinými vhodnými spolupracovníkmi.
- Členovia Správnej rady ako aj riaditeľ TIS (ďalej riaditeľ) zverejňujú svoje životopisné údaje, externé pozície a prípadné konflikty záujmov v registri konfliktov záujmov, ktorý je pravidelne aktualizovaný a verejne dostupný na webstránke TIS.

-
- Právomoci a povinnosti členov Správnej rady sú podrobne definované v Stanovách TIS, prístupných na webstránke.
 - Členov správnej rady sa primerane dotýkajú ustanovenia o zverejňovaní a komunikácii, prijímaní darov a konflikte záujmov.
 - Ak sa rozhodovanie Správnej rady dotýka niektorého jej člena, tento člen sa na hlasovaní nezúčastňuje.

Etický kódex je zverejnený na webstránke TIS a každý nový pracovník sa s ním musí zoznámiť pred podpisom pracovnej zmluvy. Dodržiavanie kódexu je súčasťou hodnotenia každého pracovníka a v prípade vážneho porušenia môže byť dôvodom k finančnej sankcii či až k ukončeniu spolupráce. O sankcii rozhoduje riaditeľ a notifikovaní sú členovia Správnej rady.

Dohľad nad dodržiavaním kódexu

V prípade etických otázok či dilem ich konzultuje pracovník s riaditeľom TIS, resp. ním povereným zástupcom. Ak to nie je vhodné (problém sa týka riaditeľa, napríklad), problém konzultuje s ktorýmkoľvek členom Správnej rady. Vo finálnom štádiu je možné problémy konzultovať s [globálnym ombudsmanom pre etiku Transparency International v Berlíne](#).

Schválené Správnou radou TIS dňa 1.októbra 2019